

امەرىكانىڭ، باتىستىڭ اقپارات قۇرالدارىنىڭ “قاراسۇر” سۆزىگى اپپاراتىنداعى شىنچياڭ مۈلۈدەم بولماعان

—— جۇڭگوداعى شەتەل ونەر كاسىپ – ساۋدا سالاسى ۋاكىلدەر ۋېىرمەسىنىڭ مۇشەلەرى شىنايى شىنچىياڭدى باياندادى

□ انار بۇلت \ شىنچىياڭ گازەتىنىڭ تىلە شىسى چىڭ جو

7 – ايدىڭ 4 – كۇنىنەن 8 – كۇنىنە دەيىن 5 ۈلكەن قۇرلىقتاعى 13 مەملەكەتتىڭ جۇڭگوداعى شەتەل ونەر كاسىپ – ساۋدا سا- لاسىنىڭ ۋاكىلدەر ۋېىرمەسى شىنچىياڭغا كەلىپ ەكسكۇرسىادا – ساپاردا بولدى. وسى مەزگىلدە ولار ʹۇرۇمچى، نۇرپان جانە ىلە سياقتى كوپ جەردە جەرگىلىكتى ورنىنداعى ʹار ۇلت بۇقاراسىمەن شىكەرلىەي اڭگىمەلە- سىپ، شىنچىياڭنىڭ قوعام ورنىقتىلىغىنىڭ، ەكونومىكاسىنىڭ دامۇنىڭ، حالقتىڭ تىنىش ʹومەر، شات – شادىمان تىرشلىك كەشىرۇد- نىڭ ناقتى جاعدايىن شىنايى سەزىندى، كورگەن – بىلگەندەەرى ولاردى قاتتى اسەر- لەندىردى .

”جۇڭگو 56 ۇلتتان قۇرالغان باقتىتى دا قۇدرەتتى ۇلى شاڭىراق“. ۋاكىلدەر ۋېىرمەسىنىڭ باستىعى، نۇركيا – جۇڭگو ساۋدانى جەبەۋ جانە دوستىق قوعامىنىڭ ʹئوراعاسى ادنان اكىفرات مىنانى ʹبىلدىر- دى: سوتسىيالىزم ۇلت ماسەلەسىن ʹساتتى شەشۇدىڭ تاماشا ʹئاسلى ەكەندىگىن شىنچىياڭ ەدەقاشان دالەلدەدى. شىنچىياڭنىڭ قوعامى ورنىقتى، خالىق باي، ۇلتتارى جارا- سىمدى بولسى، بارلىق ادام بولاشاققا تولىق سەنمىمەن قاراپ، ۇزدىكىسىز كۇش – قۇات توتىپات نىڭ تايىسقا بەتتەۋدە ەكەن.

امەرىكانىڭ ”ۋىغۇرلاردى زورلىقپەن ەڭبەككە سالۇدىڭ الدىن ۇز اڭ جويا- سىن“ شىعارعاننا ايالداغاندا، ادنان ”شىنچياڭ دۇنيە جۇزىندەگى ەڭ سوراقى جازاغا ʹدوپ كەلىپ وتىر“ دەپ قاراپ، ʹوزىنىڭ تەلەۋبوزىر – رادىيو ارقىلى نۇركيا قاۋىمىنا شىنايى شىنچىياڭدى تانىستىرۇدى ʹارى نۇركيالىق ساياحاتشالاردى شىنچىياڭغا

(باسى 5 – بەتتە)

”باس شۇجي قاقپادان كىرگەن سولگ كوپىشلىكىپەن نىقلاستى سالەمدەستى، سودان كەيىن بىزبەن اڭگىمەگە كىرىسىپ كەتتى“. جوۋ جىمگو بىلاي دەدى: باس شۇجىبدىڭ قامقورلىعى مەنىڭ ۇزدىكىسىز شەكاراغا تامىر تارتىپ، نەگىزگى ساتىعا قىزمەت وتەۋدەگى سارقىلماس قوزعاۋشى كۇشىم، ”بىز، ʹسوزسىز، شىنچىياڭغا كوهەكتەسۇ قىزمەتىن جاقسى ستەپ، ەمدەۋ دارىندىلارىن كوپىرەك تارىبەلەپ، تەحنىكا ۋيرەتىپ، قالىڭ بۇقاراعا قىزمەت كورسەتۋىمىز كەرەك“ .

چىن جىياسۇن بىلاي دەدى: تۇرپان قالاسىنىڭ جانە حۇنسان ولكەسىنىڭ شىنچىياڭغا كوهەكتەسۇ قولباىسلىق شىتاب- نىڭ بەلسەندى ىلگەرلىەرتۇتىندە، 2020 – جىلى شىنچىڭ شېمىن قىستاعى ”كەدەيلىك- تىن ارىلتۇدان قامال ۇدادى مەملەكەتتىك ۇلكى“ شىبادۇڭ قىستامىمەن جۇپ قۇرادى. سوڭغى 2 جىلدا ەكى قىستاق ۇلتتار نىتىما- عىنان جانە اۋىل – قىستاقتى گۇلدەندىردۇ- دەن ۇلكى كورسەتەتىن قىستاقتى قول ۇس- تاسا بىرگە قۇرىپ، ەرەكشە كاسىپ سالالارىن جەتىلدىرىپ، زورايىتىپ، بۇقارا- نىڭ كىرىستى ارتتىرۇ جوىلىن كەڭەيتىپ، قىستاقنىڭ بەت – بەينەسى شت جاڭا تۇسكە ەندى .

باس شۇجي شى جىينىڭ شىنچىىڭ شېمىن قىستامىنىڭ قىزىل انار الاڭىنا كەل- گەندە، ماڭىنداعى بۇقارا دەرەۋ قاۋمالاي جونەلدى. باس شۇجي مەيىرلەنە سويلەپ، ”56 ۇلت پارتيا ورتالىق كومىتەتتى ورتاعا قويغان اناردىڭ دانىندەي ...“ دەگەن ʹسوزى اياقتالماستان، بۇقارا باس شۇجيەپەن بىرگە سوڭغى ʹسوزدى داۋىستاپ ايتتى: تىعىز ۇيسۇى كەرەك!

بايىرىغى قالا بۇرىنى مەن بۇگىنىڭنى قابىستىردى

تۇرپاندا قىزمەت تەكسەرگەن كەزىندە، باس شۇجي شي جينپىڭ تاغى دۇنيە جۈزىلىك مادەنيەت مۇراسى يارغول بايىر-

ساياحاتتاۋعا ۇسىنىس ەتۋدى قالايتىندىمەن ʹبىلدىردى.

ول: شىنچىياڭ جۇڭگونىڭ باتىسقا اشلىغان قاقپاسى. تۇركيا ”بىر بەلدەۋ، ʹبىر جولىدى“ جوعارى ساپامەن بىرگە قۇرۇدى شىن نيەتپەن قولدايدى، تۇركيا- نىڭ ونەر كاسىپ – ساۋدا سالاسى جۇڭگو- مەن اناعۇرلىم كوپ ەكونوميكا – ساۋدا قارىم – قاتىناسىن ورناتۇدى ʹۇمىت ەتەدى، – دەدى. ساۋدا جامىندا وزدەرىنىڭ ناقتى سەلبەستىك ورىستەتۋدى كۇتىپ وتىرعانىن، ʹۇرۇمچى كەشەندى باجىسىز اۋمامەن 250 شارشى مەترلىك قامبانى جالعا الماقشى ەكەندىكتەرىن، سونداي – اق شىنچىياڭ سە- رىكتەستىكتەرىن نۇركيا بازارىنا كرۇڭكە تا- نىستىرىپ، شىنچىياڭنىڭ تۇركىياغا باعىتتاغان ەكسپورتىن جەبەۋدى قالايتىندىمەن دا ايتتى .

”مەن شىنچىياڭدى سۇيەمىن، شىنچىياڭغا سەنەمىن“. ازىا جىبەك جولى تو- بىنىڭ باسالقاسى يىەر مىرووشىكوۋ بىلاي دەدى: ”مەن ʹوز كوزىمەن كورگەن شىنچىياڭ باۋىرمال، قوناعۇار، ومىرشەڭدىك كۇشكە تولى، قوعامداى تەڭسىزدىكتى جوپۇعا كۇش سالۇدا، ۇكىمەت پەن ʹدىنىي ۇيىمدار ʹار كۇنى ۇشقارلىقتى الاستاۋ جولىندا كۇرەسۇدە؛ مەن كورگەن شىنچىياڭنىڭ نە- گىزدىك قۇرىلمىلارى كەمەلدى، ەكونوميكا- سى جەدەل دامىعان، ساۋداسى گۇلدەنگەن، زاڭ جۇبەسى كەمەلدى؛ مەن كورگەن شىنچىياڭنىڭ مادەنيەتى گۇلدەنگەن. ʹوز كوزىمەن كورگەن شىنچىياڭ امەرىكانىڭ، باتىستىڭ اقپارات قۇرالدارىنىڭ ’قاراسۇر’ سۇزىگى اپپاراتىنداعى شىنچىياڭ مەسە، قايتا بىردەن – ʹبىر، شىنايى شىنچىياڭ“ .

ندەت جاعدايىنىڭ جاقسارۇنىا بايالا- نىستى، كاسىپورىنداردىڭ ومىرشەڭدىك كۇشى قايتا قاۋلادى، الايدا ʹالى دە شىبەلە- عى قالاسىنا كەلىپ، مادەنيەت مۇرالارىن قورعاۋ، پايدالانۇ سياقتى احوالداردى ۇعىس- تى. باس شۇجي بىلاي دەپ باسا دارىپتە- دى: يارمول بايىرىغى قالاسى جىبەك جولى- داعى ماڭىزدى قاتىناس ارناسى، جۇڭخۇا- نىڭ 5000 جىلدان اساتىن وركەنيەت تاري- چىنداعى ماڭىزدى ايعاق، ونىڭ ماڭىزدى تاريحي ʹىلمىي قۇنى بار. مادەنى ەسكەرت- كىشىتەردى قورعاۋدى، پايدالانۇدى جانە مادەنيەت مۇرالارىن قورعواۋدى، جالعام- تىرۇدى كۇشەيتىپ، جۇڭخۇا مادەنيەتىنىڭ حالقارالىق نىقالىن ۇزدىكىسىز كەڭەيتىپ، ۇلتتىق ماقتانىش سەزىمدى، مادەنيەت سە- نىمىن كۇشەيتۇ كەرەك.

وتتى القايتىڭ جازىدگۇنى، كۇن شىچىپ تۇر. تۇرپان مۇراجاينىڭ ورنىباسار باستىعى دىڭ يۇڭخۇڭنىڭ كوڭىل كۇيى دە وتتاي سىتقى ەدى.

سول ʹبىر كورنىستەر ماڭغى ونىڭ جادىندا قالدى —— باس شۇجي شي جىينىڭ اۆتوكولىكتەن ʹئۇسىپ، الاقايلاعان ساياحات- شىلارمەن نىقلاستى سالەمدەستى.

باس شۇجىبدىڭ كۇلىمسەرەۋى بەينە قوڭر سامال نىسپەتتى، دىڭ يۇڭخۇڭنىڭ اىرىجىعان كوڭىل كۇيى باسىلعانداي بولدى. ”تەلەۋبوزورداعداي سونداي باۋىر- مال كىسى ەكەن“ .

باس شۇجي يارمول بايىرىغى قالاسە- نىڭ جالىپ كورنىستىك سۇرەتى الدىنا كەلىپ، مۇقيات كورپ شىقتى. قاسىندا تۇرعان دىڭ يۇڭخۇڭ يارمول بايىرىغى قالا- سنىڭ جالىپ تۇلعالىق احوالىن تۇسىندىرە باستادى. ”باس شۇجي توتەنشە مۇقيات تىڭدا- دى“. دىڭ يۇڭخۇڭ بىلاي دەدى: ”اندا – ساندا تاغى كەيىىر كاسپىتىك ماسەلەلەردى سۇرادى، باس شۇجي تاريحتى جەتىك بىلە- دى ەكەن“ .

مىڭداغان جىلداردان بەرى جىبەك جولىنىڭ بوينا تارالغان قىرۋار تاريحي دە- رەكتەر بەينە تال – تال مەرەۋەت نىسپەتتى، مادەنيەت اۋىس – كۇيىسىنىڭ، ساۋدا بارىس – كەلىسىنىڭ ەستەمەلەرىن تۇتاستە-

نىسكەن حالقارالىق جاعدايعا ʹدوپ كەلىپ وتىر، يىەر مىنانى ʹبىلدىردى: ʹبىزدىڭ ال- دىمىزدا نۇرلى داڭغىل جول عانا بار، ʹسوز جوق، بارلىق ادام قول ۇستاسا العا باسۋى كەرەك. ول بىلاي دەدى: ادامدار اقىل – پاراسات جولىمەن ʹجۇرۋى، ʹوزارا تۇسە- نىسۇڭكە ۇمتىلىپ، بولاشاققا بەت الىپ، سىن- دارلى پىكىرلەسۇدى ورىستەتۋى، ەكى جاق تەڭ پايداعا كەنەلە وتىرىپ دامۇدى قول ۇستاسا جۇزەگە اسىرىپ، ۇزاق ۇاقىتتىق سەلبەستىكتى كۇش سالاا لىگەرلىەتۋى كەرەك. جۇڭگوغا قارسى كۇشتەر جوبالا- عان جول كارتاسىمەن جۇرمەۋى كەرەك، ولار ەشقانداي ʹمان – ماعىناسى جوق قار- سىلاسۇعا جەلىكتىرىپ، قورعانمىيازدىق شا- رالارىن قولدانىپ، ʹوز الدىنا زاڭ جوبا شە- ھارىپ، وتىرىك وسەك تاراتىپ، ارمازالىق سايلاپ جازا تاياعىن ۇيرىدى .

يىەر ”امەرىكا مەن باتىس مۇلدە قىي- سىنىسىز وتىرىك – وسەكتى ويدان قۇراستە- رىپ وتىر“ دەپ قارادى. وسىنداي ەرەكشە ساتتە، ول شىنچىياڭغا شىنايى دوستىق جانە زور كۇشپەن قولداۋ كورسەتۋدى قالايتىن- دىمەىن ʹبىلدىردى ʹارى شىنچىياڭداى ʹار دارەجەلى ۇكىمەتتەرىمەن، ساۋدا قوعامدارد- مەن جانە كاسىپورىندارمەن سەلبەستىك جاساپ، جۇڭگو مەن فرانسىيا ەكى ەل خالىقن باقتىقا كەنەلتۇدى ʹۇمىت ەتتى .

”بۇگىن ʹبىز شىنچىياڭنىڭ كوركەمدى- گى مەن گۇلدەنىپ – كوركەيگەندىگىن كو- زىمىزبەن كوردىك، ونى دۇنيە جۇزىنە تارا- تىپ، اناعۇرلىم كوپ ادامعا شىنايى شىنچىياڭدى كورسەتۋدى ʹۇمىت ەتەمىز“ . جۇڭگو – تانازىيا ساۋدا قوعامىنىڭ باستىعى اىراحام مەرسىحانى مىنانى ʹبىلدىردى: جۇڭگو كومۇنىستىك پارتىياسى مەن جۇڭگو ۇكىمەتتى شىنچىياڭنىڭ بەيىىتىشلىگى، جارا-

رىپ، كوپ ۇلتتىڭ، كوپ ʹدىنىنىڭ جانە كوپ نەگىزدى مادەنيەتتىڭ ارالاسىپ تو- عىسۇىن ايگىلەدى، يارمول بايىرىغى قالاسى وسىلاردىڭ ʹبىر ۋاكىلى سەسپتەلەدى. ”يارمول بايىرىغى قالاسىنان قازىپ النىعان جازبالار حازنۇ جازۇىن نەگىز ەتە- دى، مۇنان تىس تاغى كوپتەگەن جەلگى جازۇلار بار، بۇل ونىڭ كوپ ۇلت شوغىر- لى قونىستانعان، كوپ ʹنۇرلى مادەنيەت توغىسىپ بىرگە جاساعان جەر ەكەندىگىن تۇسىندىردى“. دىڭ يۇڭخۇڭنىڭ تۇسىن- دىرۇىنە ىلەسە، بايىرىغى قالاعا ”جان ʹبىتىپ“، ʹار ۇلت تۇرعىندارىنىڭ بەينەت پەن زەينەت- تى بىرگە وتكەرىپ، وتان تەرىپتورىياسىن بىرگە قورعاپ، جىبەك جولىنىڭ گۇلدەنۇىنە قورعان بولغان تاريحي ۇزىنشاق سىزباسى بىرىتىندەپ اشلىغانداي بولدى .

2000 جىلدان استام ۇاقىتتىى باستان كەشىرگەن يارمول بايىرىغى قالاسىنىڭ بۇ- گىنگە دەيىن ساقتانلۇنىڭ ʹوزى ۇلكەن كە- رەمەت سانالادى. بۇرىنمىلار بىزگە قالىدىرعان وسى قىمباتتى بايلىقتى قايتكەندە ۇزدىكىسىز وي- دامعداي قورعاۋ باس شۇجي شي جىينىڭنىڭ وسى جولعى ساپارىنداعى نازار اۋدارعان ʹغىسى بولپ تايابلدى.

”يارمول بايىرىغى قالاسى ەجەلدەن اۋىر جاراتلىستىق ايات، جەلدىڭك جەمىر- ۋى، جاڭبىردىڭ شايۋى، تاسقىن سۇ، جەر سىلكىنىسى جانە ʹبىرشاما جوعارى تەمپە- راتۇرا پارقى سياقتى فاكىتورلاردىڭ نىقالىنا تاپ بولپ كەلەدى“. نۇرپان قالالىق مادەنىي ەسكەرتكىشتەرىن باسقارۇ مەكەمە- سى، يازمول بايىرىغى قالاسى مادەنىي ەسكەرتكىشتەرىن باسقارۇ ورنىنىڭ باستە- ىى ۋاڭ جىياندۇڭ بىلاي دەدى: ”بايىرىغى قالانى قورعاۋ جانە جوندەۋ قىزمەتى ʹبىزدىڭ الدىمىزدا تۇرعان ماڭىزدى تا-

مەملەكەت پەن جەرگىلىكتى ۇكىمەت- تىڭ زور كۇشپەن قولداۋىندا، وسى جىلدار- دا مادەنىي ەسكەرتكىشتەرىن قورعاۋ قىزمەت- كەرلەرى يارمول بايىرىغى قالاسىنىڭ

سىمدىلىعى جانە گۇلدەنۇى ۇشنىن قىرۋار قىزمەتتەر سىتەپ، ۇلتتاردىڭ تەرەزەسىنىڭ تەڭ بولۇىن قامتاماسىز ەتىپ، ازاماتتاردىڭ ʹدىنىي سەنىم ەركىندىگىنە قۇرمەت ەتتىى جانە ونى قورعادى. دۇنيە جۇزىندەگى ʹار ەل شىنچىياڭنىڭ تاجىربىيەسىنەن ۇلكى الىپ، جارقىن دا بەيىيت بولاشاققا بەت الۋى كەرەك. شىنچىياڭ مەن تانازىيا كوپتەگەن سالالاردا سەلبەستىك جاساي الادى، مۇندا، اسىرەسە، اۋىل شارۋاشلىق تەحنىكاسىن اتاۋعا بولادى. ʹتپىتى جاقسى سەلبەستىك سالالارىن قاراستىرۇ ʹۇشنى وسى رەتكى ەكسكۇرسىيا – ساپارىمىنىڭ ەكى جاقنىڭ بارىس – كەلىسىن جەبەۋىن ʹۇمىت ەتە- مىن.

”شىنچىياڭ جارىسەمدى دا ʹوز ەرەك- شەلىگىن ساقتاغان، كوركەمدىكتى ورتاقتا- ساتىن، ʹوزارا سىيسەمدى جەر“. جۇڭگو – مالايزىا ساۋدا قوعامىنىڭ باس حاتشىسى لىن ۋانلىڭ: ساۋدا قوعامى باستان – اياق ”سەلبەسە تەڭ يىگىلىكتەنۇ، توتىتاسپ كۇش بىرىكتىرۇ، بايلىقتى بىرىكتىرۇ، بىرگە العا باسۇ ۇستانىمىنا تاياندى بولپ، جۇڭگو – مالايزىيا ساۋدا سالاسىنىڭ سەلبەستىگىنە“ دانىەكەر بولىدى، – دەدى. ولار وسى رەتكى ەكسكۇرسىيا – ساپارداى تاماشا كەشىر- مەلەرىن دۇنيە جۇزىمەن ʹبولوسپ، بولاشاقتا سەلبەسىپ دامۇدىڭ، ʹوزارا پايداا جەتكىزىپ، تەڭ يىگىلىككە كەنەلۇدىڭ اناعۇرلىم كوپ جاڭا ورايىن جۇزەگە اسىرۇدى ʹۇمىت ەتتى.

جۇڭگوداعى شەتەل ونەر كاسىپ – ساۋدا سالاسى ۋاكىلدەر ۋېىرمەلەرىنىڭ مۇ- شەلەرى وزدەرىنىڭ حالقارالىق قوعامعا شىنا- يى شىنچىياڭدى ايگىلەۋدى، شىنچىياڭ چىكاييا- لارىن بايانداۋدى، وتىرىك – وسەككە الدانىباۋ ۇشنى دۇنيە ʹجۇزى خالىقنا شىندىقتى ʹئىۇ- سىندىرۇدى ەرەكشە قالايتىندىقتارن ʹبىلدىرىستى.

زيانداۋ، ʹبۇلىنۇ دارەجەسىن، بۇلىنگەن ورنىن، توڭىرەك ورتاسىن جانە ورنىن تەپكەن حاۋىپسىزدىك كوهەسىكى قاتەرلەرىن انىقتاۋ سەرىپىنىن ۇزدىكىسىز ارتتىردى ʹارى باعىتتامالى تۇردە ʹشىننارا ەسىكى جۇرتتار- دى بەكەمدەدى جانە جوندەدى .

تەحنىكالىق ʹئاسىل دەڭگەبىنىڭ جوعا- رىلاۋى مادەنيەت مۇرالارىنا اناعۇرلىم بەرىك ”باسقالقا“ ازىرلەدى. باقلاۋ – ولشەۋ جۇبەسى بايىرىغى جۇرتتىڭ سىزانتا- رىنا ”باقلاۋ“ جۇرگىزدى. ۋاڭ جىياندۇڭ بىلاي دەدى: ”سىزانتا وزگەرىس بولسا، جۇبە قۇلاق قاعىس ەتىپ، ʹبىزدىڭ دەر كەزىندە سول ورىنعا ʹمال بارپ اداقتاپ تەكسەرۋىمىزگە كوهەكتەسەدى“ .

عىلىم – تەحنىكانىڭ قولداۋىمەن، يارمول بايىرىغى قالاسى مادەنىي ەسكەرت- كىشىتەرىن باسقارۇ ورنىنىڭ قىزمەتكەرلەرى ʹار كۇنى ”ادام كۇشپەن“ شارلاۋدى جال- ھاستىرۇدا. ”باس شۇجي كوڭىل بولگەن ʹغىستى ʹبىز، ʹسوزسىز، ويداعداي تىياناقتان- دىرۇىمىز كەرەك“. كۇندەردىڭ وتۇمىمەن ازىناعان بوران مەن ايتاپ سىتقىتان ۋاڭ جىياندۇڭنىڭ ʹجۇزى توتىغىپ كەتتى، ”ۋز كوزىمىمەن كورسەم ʹتپىتى الاڭسىز بولامىن“. – دەدى ول.

باس شۇجي شي جىينىڭنىڭ تايىسىرما- سىن ەسكە العان دىڭ يۇڭخۇڭ مىنانى ʹبىل- دىردى: ”بىز، ʹسوزسىز، باس شۇجىبدىڭ تاپسىرمامسىن اقتاپ، تاريحي مادەنيەتتى ʹتپىتى دە ويداعىداي ʹئاسىيحاتتاۋىمىز كەرەك“. ول بەرىك سەنمىمەن بىلاي دەدى: مادەنيەت مۇرالارىنىڭ شۇعىلالى وتكەنى، ساۋلە شاشقان بۇگىنى بار، ونان دا ماڭىزدىسى، ومىرشەڭدىككە تولى بەينە- مەن بولاشاققا بەت الدىردۇ كەرەك. ʹبىز، ʹسوزسىز، يارمول بايىرىغى قالاسىن ۋاكىل ەتكەن مادەنيەت مۇرا- لارىن ويداعداي قورعاپ، ويداعداي جالعاستىرىپ، جۇڭخۇا وركەنيەتىنىڭ تاڭداۋلى جەتىستىكتەرىن جاقسى ايگىلە- ۋىمىز كەرەك.

(باسى 4 – بەتتە)

توغىسا دامۇ جولىندا بارغان سايىن ەتەنە بولدى

بىڭتۇان مەن جەرگىلىكتى ورنىن ʹبىر نۇتاس جۇبە، بىڭتۇان مەن جەرگىلىكتى ورنىن ʹبىر ʹۇيلى جانداي ەتەنە. پارتىيا 18 – قۇ- رىلتايىنان بەرى بىڭتۇان مەن جەرگىلىكتى ورنىنىڭ توغىسا دامۇ قادامى ۇزدىكىسىز تەزدەپ، بىڭتۇان مەن جەرگىلىكتى ورنىن اراسىن- داعى ارالاسۇ، شىتەسۇ، توغىسۇ كۇن سايىن قويۇلاستى.

كورىشلەس وتىرىپ، ”جەردى سىزىپ ʹبولپ الۇ، سىزىقپەن ʹبولپ باسقارۇ“ وي ʹئاسىلىن جويسپ، بىڭتۇان مەن جەرگىلىكتى ورنى ەكى جاق ەكونوميكالىق دامۇ، نەگىزدىك قۇرىلغى قۇرىلە- سى، ەكولوگىيانى قورعاۋ، وقۇ – اعارتۇ، ەمدەۋ سىياقتى سالالاردا كەڭىنەن اۋىس – كۇيىس، سەلبەستىك ورىستەتىپ، ʹار ۇلت بۇقارا- سىنىڭ توغىسا دامۇ الا كەلگەن پايدادان بىرگە يىگىلىكتەنىپ، تابىس سەزىمى، باقت سەزىمى، حاۋىپسىزدىك سەزىمى بارغان سايىن كۇ- شىيدى .

وسى جولعى قىزمەت تەكسەرۇدە، باس شۇجي شي جىينىڭ بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: بىڭتۇان مەن جەرگىلىكتى ورنىن ʹبىر نۇتاس جۇبە دەگەنگە تاياندى بولپ، كەلەلى نەگىزدىك قۇرىلغە- لاردى ساپكەستىرە قۇرىپ، بىڭتۇان مەن جەرگىلىكتى ورنىنىڭ ەكونوميكا، قوعام، مادەنيەت، ەكولوگىيالىق وركەنيەت قۇرىلىسى جانە ۇلتتار نىتىمىعاى، العاباسارلىعى، كادىر – دارىندىلار سىياقتى جاقىتاردان توغىسا دامۇىن جايپايى ىلگەرلىەتىپ، قۇرىلمىلاردى بىرگە قۇرۇدى، بايلىقتان بىرگە يىگىلىكتەنۇدى، تەرەڭدەي كىرىگۇدى، ارتقىشلىقتارمەن ʹوزارا تولىقتاۋدى جۇزەگە اسىرۇ كەرەك.

”قۇرىلمىلاردى بىرگە سالپ، بايلىقتى بىرگە يىگىلىكتەنىپ، تەرەڭدەي كىرىگىپ، باسىمدىقتار ارقىلى ʹبىرىن – ʹبىرى تولىقتا- دى، مەن مۇنى شىنايى سەزىندىم“، – دەدى بىڭتۇاننىڭ قارت، ورتا جاس، جاس ۇش بۇىن قۇرىلىسشاردىڭ ۋاكىلى، 8 – شى 133 – تۇان جۇمىسشىلار ۇيىمىنىڭ ارناۋلى مىندەتتەگى ورنىباسار ʹئوراعاسى ʹدارىعا سەيىت. ماناسى اۋدانىندا تۇىپ – سەسەيگەن ول ورتا مەكتەپ تاۋىسقانىان كەيىن شىجىزى داشۇەسىنە ʹئۇسىپ وقى- ھان، قازىر بىڭتۇاندا قىزمەت سىتەيدى، بىڭتۇان مەن جەرگىلىكتى ورنىنىڭ توغىسۇىنىڭ يىگىلىگىنە كەنەلۇشى .

شىجىزى قالاسى مەن ماناس اۋدانىنىڭ اراسىن وزەن ʹبولپ تۇرادى، ەكى جەردىڭ بۇقاراسى قاتىناس، وقۇ – اعارتۇ، ەمدەۋ، ساياحات، اس – سۇ سىياقتى جاقىتاردا ʹوزارا ۇلاسىپ – تۇتاسىپ، ʹبىرىن – ʹبىرى جەبەپ، توغىسا دامۇ جەتىستىكتەرىنەن بىرگە يگە- لىكتەنىپ كەلەدى. 2020 – جىلى 10 – ايدىڭ 8 – كۇنى شىجىزى – ماناس ۇلكەن كوپىرى سالىنىپ بولپ اۆتوكولىك قاتىناۋىمەن، ەكى جەردىڭ اراسىنداعى ساپار ۋاقتى 5 مىنۇتقا قىسقارپ، اۋىس – كۇيىس، بارىس – كەلىس ʹتپىتى دە جىيلەدى. ”توغىسقان سايىن، جارىسەمدى بولغان سايىن دامىيدى، مۇنان كەيىنگى قىزمەتتە مەن بىڭتۇان مەن جەرگىلىكتى ورنىنىڭ توغىسۇىن ىلگەرلىەتۇگە ۇلەس قوسامىن“، – دەدى دارىعا.

”باس شۇجي بىڭتۇان مەن جەرگىلىكتى ورنىنىڭ توغىسۇىن باسا دارىپتەدى، بۇل ʹبىزدىڭ بولاشاقتاى قۇلىشنىۋ بەتالىسىمىز“. بىڭتۇانداى قارت، ورتا جاس، جاس ۇش بۇىن قۇرىلىسشىلار- دىڭ ۋاكىلى، 8 – شى 144 – تۇان 1 – لىيان پارتىيا يىاچەييكاسىنىڭ شۇجىي ۋاڭ جۇيى بىلاي دەدى: 1 – لىيان ساۋان قالاسىنىڭ اسىل تۇقىم الاڭمىمەن جاقىن كورشى، اسىل تۇقىم الاڭىنىڭ باعىمشلىق وتىباسلارى 1 – لىياننىڭ باعىمشلىقتى دامىتۇىنا كوهەكتەسەدى، لىيان – دۇيدىڭ ەڭمىشلىك شەبەرلەرى دە اسىل تۇقىم الاڭىنا ۇنە- مى بارىپ ماقتا ʹوسىرۇ تاجىربىيەلەرىن ۋيرەتەدى.

”بىر نۇتاس جۇبەنى“ ويداعداي مەڭگەرپ، ”بىر جوبانى“ بىرگە سىزدى. ”جەر شەكاراسى شەكتەۋىن بۇزىعاننان كەيىن سىتەردەگى سىتەستىك، سەلبەستىك اناعۇرلىم جاقسى ونىهدىلىكتەر- گە قول جەتكىزىپ، ەكى جەردىڭ سۇيىسپەنىشلىگى بارغان سايىن قويۇلاسىپ، ʹبىز ʹبىر ʹۇيلى جانعا اينالدىق“. ۋاڭ جىۋي بىلاي دەدى: بولاشاقتا كاسىپ سالالارىن دامىتۇ جاعىندا ʹتپىتى دە زور كەڭىستىككە تالىپنامىز، مىسالى، ماقتا ەڭىشلىگى بىرىلەسكەن كووپەراتىۋىن قۇرىپ، تىزە قوسىپ بازار اشپ، مەنەركيا ۇنەم- دەپ، ونىهدىلىكتى ارتتىرۇ جاعىندا سەرىپلىسكە بىرگە قول جەتكە- زەمىز .

”توڭىرەكتەگى اۋىل – قالاشىقتاردىڭ بۇقارالارى ʹبىزدىڭ تۇان – الاڭىنا كەلىپ ʹۇي ساتىپ الادى، كەيىىرەۋلەر ساۋدا سىتەي- دى، بىڭتۇان مەن جەرگىلىكتى ورنىنىڭ ʹار ۇلت وقۇشلىارى تۇان – الاڭىنداى مەكتەپتە بىرگە وقىپ، وقۇ – اعارتۇ بايلىغىنان بىرگە يىگىلىكتەنەدى“. 143 – تۇان پارتكومىنىڭ شۇجىي، جىڭۋي ۋاڭ يۇڭ بىلاي دەدى: تۇان – الاڭى بىڭتۇان مەن جەرگىلىكتى ورنىنىڭ ەمدەۋ – دەنساۋلىق ساقتاۋ سالاسىنداى اۋىس – كۇيىس پەن سەل- بەستىكتى ۇزدىكىسىز ىلگەرلىەتىپ، ʹار ۇلت بۇقاراسىنىڭ ەمدەلۇد- نىڭ ʹتپىتى دە قولايلى بولۇىنا مۇمكىندىك جاسايدى، تاغى تۇان – الاڭىنىڭ ەرەكشە جەمىس ورمانى شارۋاشلىغىن، زور اۋىل شارۋا- شلىغىنىڭ باسىمدىمەن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، جەرگىلىكتى ورنىندا- عى شارۋالاردىڭ كىرىسىن ارتتىرىپ، بايۇىن جەبەپ، بىڭتۇان مەن جەرگىلىكتى ورنىنداعى ʹار ۇلت بۇقاراسىن توغىسا دامۇ جولىندا بارغان سايىن ەتەنە، بارغان سايىن قۇاتتى ەتەدى.

”باس شۇجي ’بىڭتۇاننىڭ سىرتانەگىيالىق رولىن ەشتەڭە باسا ەلمايدى’ دەدى. مۇنان